

Poštalna
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
Ista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMIST

Glasilo „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsako soboto.

Celoletna na-
ročnina 50— D
mesečna 4— „
Inozemstvo ce-
loletno 100 D.Posamezne
številke se ra-
čunijo po 1 DinInserati
se računajo:
pol str. 350 D,
manjši soraz-
merno. — Pri
malih oglasih
beseda 25 p.Kaj hočemo? Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega sloven-
skega ljudstva!

„Gurgosovačka kula“.

Leta 1858. dne 30. novembra, se je sestala v Belgradu takozvana Sveto-Andrejska skupščina, — izvoljeni zastopniki naroda srbskega, da odločajo o politični bodočnosti. Prej je minilo več kot 10 let, odkar so zborovali narodni zastopniki (zadnja je bila »Petrovska skupščina« l. 1848.). Med tem časom so vladali nad narodom srbskim posamezni vladodržci: Knez Aleksander Karadžordže, politiki Vujić, Garašanin in njih finančnik kapiten Miša. Kdor je bil njihov politični nasprotnik, po sedanjem običaju nazvan »opozicionalec«, tega je gosposka prijala in odvedla v »Gurgosovačko kulo«. Srbski zgodovinarji pripovedujejo o tej ječi tako: »Simbol političnega mučeništva in trpljenja je bila v tedanji dobi »Gurgosovačka kula«. Daleč od srca Šumadije, v obmejnem mestecu, je bila strašilo sodobnega naraščanja, kateri so sužnji točili krvave solze, vzdihovali za svojim domom in svobodo. In kakšni ljudje so bili zaprti tam?«

Tam so politične grešnike strašno mučili, stražniki njihovi pa so bili celo v pravici, jih ubiti, pod pretevo, da »so hoteli ubežati«.

Ta »Gurgosovačka kula« je srbska bastija!

Sveto-Andrejska skupščina je pomedla s to oligarhijo. Predvsem je odstavila za pregrehe te oligarhije s prestola Aleksandra Karadžordža ter je poklicala na srbski prestol nekdanj proganega »starega gospodarja«, kneza Miloša Obrenovića. To je bilo delo mlade liberalne srbske inteligence, ki se je izsolala na tujem. Knez Miloš Obrenović se je vrnil kot vladar v Srbijo 14. januarca. Z njegovim prihodom se je to meja 1859. l. preko mesteca Gurgosovastece prekrstilo v današnji Knjaževac. L. 1833. se je cel Timok pridružil Srbiji z Gurgosovačim vred. Nad tem mestom se je dvigal grad — »kula« — kamor so svoje dni zapirali v strašne ječe srbske politične

buntovnike. Ko pa je ta »kula« prišla pod srbsko oblast, so tja zapirale srbske oblasti svoje domače politične nezadovoljneže. Tisti dan, ko se je knez Miloš Obrenović vračal iz prognanstva v Belgrad na prestol, je ukazal v Gurgosoveu (Knjaževcu) to strašno politično kulo zapaliti, da je pogorela do tal.

Ta dogodek dokazuje, da se duh enega naroda ne da ukleniti niti v tako strašne zidane, kakor so bile to »Gurgosovačke kule« zidovi.

In vsi so rekli, sedaj bo zasijala narodu srbskemu nova zora. Narodna skupščina je imela posebno sejo, da proslavi vpepeljenje te strašne politične ječe, kar se je zgodilo takorekoč spontano, na ukaz samega novega vladarja. Še poprej je ta narodna skupščina sprejela »zakon za narodno skupščino« in je zahtevala, da »državni svet« in »začasno pravljenje«, to je vlada, ta zakon potrdi. To se dolgo ni zgodilo. Ko pa je končno bil poslan ta zakon potrjen nazaj, se je isti na obče zahtevanje zopet prečital v skupščini. **Toda iznadenje je bilo koleosalno, ko so poslanci slišali besedilo, ki je bilo bistveno potvorjeno in ni niti malo odgovarjalo originalu!** Vlada je čisto enostavno besedilo zakona spremeniła — v upanju, da se ne bo več bral v skupščini.

Ta skupščina je koncem konca vendarle porušila bivši nasilni režim in je postavila na vladarski prestol novega vladarja — kneza Miloša z novimi ljudmi. Toda komaj je novi vladar prišel v Belgrad, se je po kratkem kolebanju premislil. Mislil si je: Revolucionarji, ki so zapodili mojega predhodnika kneza Aleksandra Karadžordževića, vzamejo to reč z narodom preveč resno. Tudi meni utegnejo postati nevarni! In se je od njih odvrnil, pa se naslonil na stare krvoloke prejšnjega režima, večinoma nepismene ljudi — kakršen je bil on sam! — ter je vladal nad narodom z njimi in njihovo pomočjo.

Ti pa, iz Sveto-Andrejske skupščine, ki so govorili v skupščini, da oblast »državnega sveta in kneza« izvira iz naroda, vsled česar ima narod tudi pravico jih klicati na odgovor za njihova dejanja, — ti, ki so Miloša in njegovo dinastijo zopet vzpostavili, so bili hudo preganjani, zapirani in je za nje knez Miloš vzpostavil namesto ene zgorale, več novih, še strahnejših »Gurgosovačkih kula«.

Še istega leta, 1. julija 1859. se je sestala znova odbor narodne skupščine, imenovan »Malošmarnična narodna skupščina«, ki si je svobodno izbrala za svojega predsednika dr-

žavnega svetnika Andrija Stamenkovića. Toda knez je tega človeka smatral za neposlušnega. Protivno njegovemu službenemu rangi in vsaki postavi, ga je odstavil in ga je imenoval za — nadzornika pri gradbi nekega novega mostu!

Narod je hotel biti suveren, toda iz diktature samopašne oligarhije pod knezom Aleksandrom Karadžordžem, se je razvil samopašen absolutizem nepismenega kneza Miloša. Ostale pa so — »Gurgosovačke kule«.

To so stare resnične zgodbe. Ali so pa tudi res že stare?

Znamenit govor Štefana Radića.

Dobro pred 14 dnevi je zborovala v Zagrebu Hrvaška republikanska kmečka stranka ali Radićeva stranka. Na tem zborovanju je imel predsednik stranke Štefan Radić velik govor, iz katerega posnemamo sledeče glavne točke:

Priprave za nove volitve.

V začetku svojega govora je Štefan Radić naglasil, da je bil glavni namen zborovanja stranke, **da se končajo vse priprave za nove volitve.**

»Belgrad naj vé,« je rekel Radić, »da so z današnjim dnem končane vse volilne priprave do najmanjših podrobnosti. Če bi bile nove volitve razpisane danes, mi lahko že jutri predložimo svoje kandidatske liste. Naša mobilizacija za nove volitve je končana: to je naš odgovor na vojno napoved iz Belgrada.«

Končane pa niso naše volilne priprave le za Hrvaško in za Slavonijo, ampak tudi za Vojvodino, za Bosno in Heregovino in za Dalmacijo. Pri zadnjih volitvah smo postavili svoje kandidate v 17 volilnih okrožjih, sedaj pa jih bomo postavili v 22 volilnih okrožjih. Ali bo treba iti še dalje, bomo pa videli (to se nanaša očitno na postavljanje kandidatov v Srbiji in v Macedoniji, mogoče tudi v Sloveniji).

Kaj pomenita Pribičević in Pašić?

Povedal sem že mnogokrat, kaj pomeni hrvaška republikanska kme-

čka stranka. To je **moralna sila**, to je ideja. Kar je svet ustvaril velikega in lepega, je ustvaril v imenu ideje. Buda (ustanovitelj zelo razširjene vere, op. ur.) je ideja, Konfucij je ideja, Kristus je ideja, Mohamed je ideja. **Pribičević pa ni ideja, ampak puškino kopito** — on je nasilje. **Kaj je Pašić? To je norost.** Če star človek pljune na vse, kar je branil v svoji mladosti in celo svoje življenje, potem je to bankrot. Pašić se je v svoji mladosti boril za samoupravo Srbije, boril se je za to, da bodi Srbija svobodna država, v kateri bi bila svobodna vsaka občina in okraj. **Takrat je on dobro vedel, da srbska država ne sme biti centralistična, ampak da mora biti sedež države ne samo v Belgradu, ampak v vsaki občini in v vsakem okraju. V svojih mladih letih se je Pašić boril torej za isto, za kar se borimo mi danes, za svobodni dom!**

Danes pa je vse poteptal, za kar se je boril v svoji mladosti. Danes ni več svobodnih občin in ne svobodnih okrajev. Zato pravim: To je žalostno. Pašić je živ umrl. Danes ruši in podira to, kar je ustvaril v svoji mladosti.

Sirjenje Radićeve stranke.

Govoreč o organizaciji stranke je rekel Radić: **»Mi nismo izdelali svojega programa samo za nas. Naš program je za vsakega. Mi bomo začeli izdajati poseben list v nemškem**

LISTEK.

Kmečki punt.

Hrvaško napisal Avgust Senoa.

„Da, da,“ je pripomnil kanonik, „gospod Tahji je vrazji človek. Res da je velik junak, toda domači ljudje se ga boje ravno tako kakor Turki, ker kamor stopi njegova noga, tam trava več ne raste.“

Ko se je torej veliki konjušnik, držeč zastavo, na konju znojil in od bolečin protina zviljal lice, je prijahal na vrancu kraljevi sodnik, moj gospodar, in dejal Francu Tahu:

„Pozdravljen, brate! Za Boga, kako dolgo se že nisva videla. Kakor kak medved čepiš v svojem kotu med Savo in Dravo. Kako je s teboj?“ — „Kako naj neki bo!“ — „Kakšna nevolja te tare?“ — „Troja. Najprej protin, ki me neusmiljeno ščiplje, drugič Turki, ki vedno hujeje pritiskajo in tretjič moj ljubi svak Nikola Zrinjski. Svoji sestri Jeleni je podaril Božjakovino, toda letos v poletju nas je nenadoma napadel in vrgel mene in sestro čez prag. Lep brat, kaj ne? Nikola je hujiši ko Turek.“ — „To vašo pravdo poznam. Nikola je pač Nikola in kralj se Zrinjskih boji. Kje pa živiš navadno?“ — „Zdaj tu, zdaj tam, kakor cigan. Včasih v Medžimurju, včasih v Zablachu, včasih v Štatenburgu na Štajerskem, včasih na svoji pusti v

Berenju. Saj imam hvala Bogu tudi brez Božjakovine dovolj, toda pravega gnezda si ne morem zviti nikjer in moja gospa Jelena se jezi brez konca in kraja.“ — Tedaj se je Bator nekoliko zamislil in nato reče napol v šali: „Brat, ali imaš kaj denarja?“ — „Našel bi se, hvala še kak groš.“ odgovori Tahji. — „Čuj me,“ nadaljuje Bator, „jaz imam polovico dveh posestev tam doli na koncu sveta, Susjeda in Stubice. Susjed je na Savi, baš na sredi med Štajersko in Šomodjem. Kraj je kakor nalašč za tebe. Meni ne koristi mnogo, ker je predalet. Rajši bi tukaj kupil kak svet. Susjed in Stubico.“ — „Koliko hočeš za svoj del?“ je vprašal Tahji. — „Malo za 50.000 ogrskih goldinarjev ga dam.“ Tahji je nekaj zmajal z glavo in hotel odgovoriti, toda v tem trenutku so zapele trobente, mladi kralj je zahajal na grič in praporščaki so se začeli zbirati. Ko je moj gospodar videl, da se ne more razgovoriti zaradi tolikega klicanja, je Tahiju za enkrat samo pri slovesu zaklical: „Pridi nočoj k meni, da se pogovoriva!“ Tako sta šla narazen, drugi dan pa mi je moj gospodar povedal ves njun razgovor in dodal, da je Francu Tahiju prodal polovico svojih hrvaških posestev za 45.000 ogrskih goldinarjev. Kaj pravite, prijatelj kanonik?“

Gospod Stipo si je nekoliko zamišljen drgnil nos.

„Veste, jaz bi rekel“, se je nazadnje oglašil, „da bo iz tega lahko prišla velika nesreča.“

„Zakaj, prečastiti gospod kanonik?“

„Ker sedi na pragu Susjeda gospa Urša, ženska, ki ima zobe kakor kak zmaj. Kako boš gospoda konjušnika postavil v njegovo last? Heningovci mislijo, da je rodbinska last cele obitelji po dednem pravu, ki mora vsekakor ostati v rodbini, tako da lahko svoj delež prodaš samo sorodstvu. Gospa Urša se bo z nohti branila!“

„Prava reč,“ se je Madžar porogljivo zasmeljal; „res ne vem, kakšni čudni ljudje ste vi Hrvati. Kaj je pravica? Vse je pravica, samo pravi način je treba najti. S pravim ravnanjem lahko po našem zakonu vse opraviš.“

„No, povejte, kako!“ je rekel gospod Stipo.

„Kako se more govoriti tukaj o dednem pravu? Kralj je poklonil posestvo polovico Batorovcem, polovico Heningovim. Torej lahko kralj tudi voli, da prenese moj gospodar svojo polovico na koga drugega. Kralj je mojemu gospodarju zelo naklonjen, pa tudi Tahiju, ker ve, da lahko samo po Batoru njegov mladi Maks varno zasede ogrski prestol. Na pol mu je to tudi že obljubil. In postaviti v last? Ali veste, kaj je zakonita sila? Z gospo Uršo sem se že dogovoril — pogledajte!“ In Palffy je pognil iz žepa popir, ga podal kanoniku in smehljaje še dodal: „Prečitajte to! Kaj ne, kako modro! Sam starkin zet Konjski je pogodbo napisal. Čuden človek! Namazal sem mu dolge hrvaške brke z medom sladkih besed in ta zagorski norec veruje vse. O Tahiju seveda nisem niti žugnil. Vašega brata sem seveda tako zaradi lepšega kregal in rekel, da ga bom

jeziku za kmečke republikance nemške narodnosti in smo prepričani, da bomo dosegli uspehe. Kmalu bomo začeli izdajati list tudi v madžarskem jeziku, potem v češkem in končno tudi v srbskem, ki bo tiskan v cirilici. Da, tudi to bomo naredili. Ne bodo Srbi nas osvobodili, ampak mi njih. Svobodnih ljudi ne more osvoboditi suženj, ki kleči in »kučuči« (tlačani) in ki pozna le batine. Mi, ki imamo moralno moč, — mi smo že sedaj svobodni; ko pa pride čas, bomo osvobodili tudi Srbe!

Za složen nastop Hrvatov.

Na Hrvaškem ne bo dobil nihče več mandata proti Hrvatom. Morebiti s pomočjo volilnega zakona, to že. Toda tudi temu bomo prišli v okom. Če bo treba, bomo v posameznik okrožjih postavljali po dve lastni kandidatni listi, samo da nasprotniki Hrvatov ne bodo izvoljeni. V hrvaški deželi ne sme biti nihče več izvoljen s hrvaškimi glasovi proti hrvaškemu narodu. Noben plemeni-taš s svojim vplivom, nobena finančna organizacija s svojim denarjem, nobena verska organizacija s svojo močjo in nobena vlada z njeno silo ne bo dosegla na Hrvaškem tega, kar smo dosegli mi. Kar smo mi dosegli, to je vrhunec narodne moči.

Gospodarska moč Hrvatov.

Mi smo pa tudi gospodarska moč. Ne mislim pa pri teh svojih besedah na papirnate milijarde. Vem sicer, da je v hrvaških kmečkih hišah še precej denarja, toda ta denar je pripravljen za svobodo Hrvatov in za nič drugega. Toda na te milijarde nisem mislil. Jaz sem mislil na vrednost tega, kar se na Hrvaškem vsak dan pridela. Če dela vsak dan pol milijona republikanskega naroda, je to delo vredno milijarde. To je naša gospodarska moč.

Mi smo narod, ki dela. Pri nas dela vse: delajo profesorji, delajo učitelji. Dela vsa inteligenca in nihče ne lenari. Ni ga naroda na svetu, od katerega bi 90 odstotkov delalo. Angleži so največji narod na svetu, pa

vendar žive tam brezposelni, kakor da ne bi imeli rok in nog. Ko smo mi ustanovili svojo stranko, smo rekli: Ne sme biti militarizma, monarhija naj bo nevtralna. In ustanovili smo stranko na ideji napredka ter rekli: Po programu kmečke stranke se mora brigati za svojo ekzistenco vsak sam. Stranka se za ekzistenco posameznih pristašev ne bo brigala. Naša stranka je ustanovljena zato, da vodi hrvaški narod po potrebah in željah ljudstva v skladu z največjimi misleci zapadne Evrope in z največjimi misleci Slovanstva, v skladu z narodno mislijo.

Hrvatje kot mednarodna moč.

Mi smo torej moč in sicer mednarodna moč. Danes ve cel svet, da smo mi Hrvatje miren narod in varen kulturni činitelj za obnovo srednje Evrope. Nam ni treba batin, ker nam je dovolj

bojkot proti vsem,

ki se protivijo neodvisnosti Hrvatov in nasprotujejo pravicam kmetov. Tega bojkota pa ne bodo izvrševali le posamezniki, ampak ves narod.

Za srbsko ljudstvo.

Ko boste odhajali iz Zagreba, vedite, da s srbskim ljudstvom nismo pretrgali niti ene vezi, pač pa s srbsko vlado, s srbskimi oblastniki in kakor stvari danes stoje, z vsemi današnjimi srbskimi strankami. Naše zveze s srbskim ljudstvom so pa danes še tesnejše kakor poprej.

Pogumno naprej!

Za bodočnost Hrvaške torej ne skrbite. Hrvatje uživajo zaupanje in spoštovanje pri dobrih prijateljih, Srbija pa nima nikogar na svoji strani. Stara resnica je namreč, da je spoštovan le tisti, kdor tudi druge spoštuje in nikogar ne kuje v suženjske okove. Srbi pa so danes največji sužnji na zemlji. Mi pa jih zaradi tega ne sovražimo, ampak jih samo obžalujemo, njihovim oblastnikom in zatiralcem pa veljaj naše preziranje in neizprosni boj do končne zmage.

Iz vnanje politike.

Prav lepo in pregledno sliko o splošnem in o našem vnanjepolitičnem položaju daje zagrebški »Jutranji List«, iz katerega povzamemo to-le:

»Zastopniki Male antante se sestanejo v kratkem v Sinaji v Rumuniji. Ta sestanek je potreben vsled nove grupacije velesil.

Zveza Anglije z Italijo daje reparacijskemu vprašanju novo smer, zveza Italije z Ogrsko pa je varen činitelj na jugovzhodu Evrope.

Razmere med Poljaki in Čehi še vedno niso take, da bi mogli govoriti o sporazumu. Poleg tega grozi Poljakom še vedno nevarnost od Rusi-

je, Čehoslovaki pa imajo dovolj posla doma deloma vsled spora med Masarykom in dr. Kramaržem, deloma zaradi slovaškega vprašanja.

Značilno je, da imajo Čehi, Rumuni in Jugoslovani vsi enake težave s centralizmom, ki odbija Slovake od Čehov, Erdeljce od Rumunov, Slovence in Hrvate pa je prisilil do najostrejšje opozicije.

Kakor centralizem družijo Prago z Bukarešto in z Belgradom, tako razdvaja Malo antanto politika na Balkanu.

Prevrat v Bolgariji je dokazal, da vodi Rumunija drugačno balkansko politiko kakor kraljevina SHS.

V pisalni mizi Stambolijskega so našli načrte za veliko jugoslovansko-balkansko federacijo (zvezo držav), a Rumunija s tem ni bila zadovoljna.

Grki ne nameravajo zapustiti Soluna in zato jim hodi spor med kraljevino SHS in Italijo zelo prav.

Tem nasprotjem med balkanskimi državami se pridružuje še nasprotje med velesilami (Anglijo in Francijo), ki se je rodilo sicer vsled reparacijskega vprašanja, sega pa že tudi na Balkan.

Anglija posega vedno aktivnejše v balkansko politiko in nikakor ne misli prepustiti Balkana samo vplivu Francozov.

Politiki Angležev se zategadelj zelo upirajo v Belgradu, da Anglija

ne bi preprečila kakšne nameravane »amputacije«.

Anglija namreč nikakor ne bo dopustila, da se napravi na Balkanu kakšna skupina držav izključno pod vplivom Francozov, kar bi imelo za posledico gospodarsko katastrofo.

V tem metezu velesil pa dobiva vedno večjo važnost hrvaško vprašanje, kar je jasno razvidno iz pisave londonskega lista »Observer«-ja, ki velja za glasilo angleškega vnanjega urada.

Zato pa v celi Evropi pazljivo zasledujejo belgrajsko politiko, ki je popolnoma nasprotna angleškemu mišljenju.

Vsa ta vprašanja bodo na dnevnem redu konference v Sinaji.

Zasluzki v Ameriki.

V Sloveniji je mnogo rodovin, ki imajo svoje ljudi v Ameriki. Drugi zopet noč in dan hrepene, da bi prišli v to obljubljeni deželo. In tretji z veliko nepotrpežljivostjo čakajo, kdaj bo prišla toliko zaželjena »šifkarta«...

Vse te ljudi bo gotovo zanimalo, kar pripoveduje znani nemški pisatelj Roda-Roda v dunajskem listu »Neue Freie Presse« o zaslužkih in plačah v Ameriki.

On pripoveduje:

»Služkinje, ki znajo nekoliko kuhati, dobe mesečno 30 do 70 dolarjev. Vrtnarji 40 dolarjev in stanovanje. Gimnazijski učitelj 200 dolarjev. Učiteljice po 30 službenih letih 240 dolarjev. Pokojnine ne prejemaajo.

Knjigovodja začne z 20 dolarji na teden. Po 10 letih dobi 40 dolarjev. Odpovedi ne poznajo. Pridi, opravi svoje delo in pojdi!

Delavci dobijo na teden: Predelavci v fabrikah po 42 dolarjev, predelavci v fabrikah za avtomobile 50—70 dolarjev, čevljarjski vajenec 35 dolarjev, ker velja to delo za »umazano« in se ga lotijo navadno le Lahi, ki »prilezejo« tudi na 95 dolarjev tedensko. Pekom plačajo po 25 dolarjev, mašinistom po 35, kurjačem po 30, nosačem v velikih trgovinah po 24 dolarjev. Kuhinjska

dekla v veliki restavraciji 12 dolarjev in hrano.

Dnevno dobijo: Bolniška strežnica 5 do 20 dolarjev, postrežnice po 4 dolarje in hrano (za kar mora pa tudi priti in umivati okna od znotraj), nakladalci premoga 7 do 8 dolarjev.

Na uro dobi: zamorec, ki čisti preproge in snaži jedilno orodje, po 50 centov. Težaki (brez posebnega znanja) po 42 do 60 centov. Ključavničarji in mehaniki po 75 centov.

Zdravniki zahtevajo za ordinacijo 2 do 5 dolarjev; če pridejo na dom, 1 dolar več.

Delovni čas znaša navadno 10 ur.

Župan mesta Newyork ima letne plače 15.000 dolarjev, vseučiliški profesorji komaj polovico.

Najvišji policijski uradnik dobi 7500 dolarjev na leto. »Sodniki imajo 7500 do 15.000 dolarjev letno.«

Če bi veljalo življenje v Ameriki toliko kakor pri nas v »jugokronah«, bi bile te plače prav lepe. Težava pa je s tem, da v Ameriki ni samo zaslužek v dolarjih, ampak tudi stroški. Res pa je, da si delavec v Ameriki še vedno lahko nekaj prihrani, pri nas pa prav malo ali pa nič.

Dnevne vesti.

Razprodajalce našega lista po deželi prosimo, da nam blagovolijo poslati redno koncem vsakega meseca »glave« od neprodanih izvodov nazaj, da jim zamoremo poslati nato natančni račun s poštno položnico.

Položnice smo priložili današnji številki vsem onim cenj. naročnikom, katerim je naročnina s 30. junijem potekla, ter jih prosimo, da nam blagovolijo naročnino čim prej nakazati, da ne bode treba lista s koncem tega meseca ustavljeni. Ne-

kateri izmed cenj. naročnikov, ki so dobili sedaj položnice imajo na naročnini še nekaj zaostanka in prosimo, da blagovolijo istega vposlati skupno z naročnino, namenjeno od 1. julija dalje.

Za klerikalce proglašajo »Jutro« avtonomiste. Ima prav, naše »Jutro«, čisto prav. Ja, če bi bili samo klerikalci, to bi še bilo, kajti klerikalec je danes lahko že vsak navaden kmečki poba. Toda avtonomisti smo pa v resnici še vse kaj drugega in še vse kaj hujšega kakor

odstavil takoj. To jih je premamilo, to je stari gódló. Uršula bo šla stanovat dalje proč, v Stubico. Susjed bo čist. Dombroja sem že naučil, kako se ima obračati. Klanjati se mora stari, sem rekel, da ne bo kaj zavohala — potem pa nenadoma konjušnika postaviti v last!

„Toda“, je odvrnil kanonik in dal pismo nazaj, „po zakonih kraljevine Slavonije bi se to moralo prej proglasiti v skupščini stanov, pred banom!“

„Pojdite no s tem vašim slavonskim pravom,“ je zamahnil Madžar z roko. „Preko tega bomo lahko prišli. In ban? Moj Bog! Kdo je ban? Knez Peter Erdódi! Ali ni njegova prva žena bila Tahova hči? In najsi je umrla in naj se je ban pozneje tudi oženil z Jano Alapićevo, vendar sta tast in zet ostala prijatelja, velika prijatelja.“

„Da, da“, se je kanonik zamislil, „toda na strani Heningovice je podban Ambrož Gregorijanec, silen človek.“

„Tega se bojimo najmanj. Ambrož je bil kastelan Nikole Zrinjskega. Nikola in ban Peter se ne gledata prijazno, odkar je sin Nikole pustil na cedilu banovo hčer, torej Peter ne mara Ambroža; in povrh ne more ban podbana niti živega videti, odkar sta se sprla zaradi samoborskih mej. Ban bo na Tahovi strani, Alapići na banovi. Ali vam je stvar sedaj jasna, gospod kanonik?“

„Da, ali kaj imam jaz pri vsem tem opraviti?“

„Vi boste gospoda Taha postavili v last!“

Kaj jaz?“ in kanonik se je odmaknil za dva koraka.

„Da, vi! Počakajte, da se bo Uršula preselila v Stubico. Dobili boste pogodbo od Batora in vzeli onega županijskega sodnika, ki vam ga bom še pisмено pozneje naznanil. Ko bo vse v redu, bo prišel Tahi s četo svojih Kanžancev v Zagreb in ž njim nekaj njegovih prijateljev. Na noč odidite v Susjed. Uvedite ga, nihče ne bo protestiral. Tahi bo zasedel grad, nabasal topove, zaprl vrata in gospa Urša lahko pride, ako jo skomina po železnih jabolkih. Seveda bo stekla pravda, pa naj; med tem lahko Heningovica celo umre, hrvaški ban je Tahov zet, Andrej Bator pa kraljevski sodnik.“

Kanonik je molče stal pred Palffyjem, ki je ostro zapičil vanj svoje oči, dočim je upravitelj Jurij Svesvetički nekoliko dvignil glavo in gledal zdaj brata, zdaj Mihaela Palffyja.

„Ne morem,“ je nazadnje zaječal kanonik, „stvar je nevarna; nikakor ne morem. Saj bi bila to očitna kršitev pravice!“

„Ne mislite vendar vedno samo na svoje suhe paragrafe,“ je zaklical Madžar in skočil po konci, „ne pozabite, da vas mogočni ljudje, na katerih stran boste stopili, ne bodo nikdar pustili na cedilu. V interesu svojega gospodarja Andreja Batora vam dam trdno zadržilo, da iz tega za vas ne bo nič hudega. Tu je moja roka!“

„Ali ni to ista roka, ki je podpisala pogodbo z Uršulo Heningovo?“ je resno vprašal kanonik.

Palffy je ošinil kanonika z očmi, začel od jeze griziti brke in je živahneje odvrnil: „Govorimo odkrito, gospod kanonik! Jasna beseda dela dobre prijatelje. Moj velemožni gospodar me nikakor ni za šalo sem poslal. Njegova trdna volja je, da se mora stvar enkrat dejati v red, na ta ali na drugi način; če ne marate vi, se bo mogoče našel kdo drugi, n. pr. Franjo Filipovič, ki nima z jeklom obite vesti. Toda ker poznam vašega brata Jurija, sem hotel to delo nameniti vam. In zakaj? Ali treba za to odgovora? Vaš brat ima mnogo otrok, ima ženo, govorimo odkrito, zapravljivko.“

„Vašo rojakinjo,“ je trepetaje zamrmral kanonik.

„Vse eno,“ je hladno odvrnil Palffy. „Zadolžen je preko glave. Njegova upnika sta knez Andrej Bator in Franc Tahi, baron na Štatembergu. Kak slučaj! Jurij Svesvetički je živel od milosti kraljevskega sodnika, in ta milost je velika, mogoče še prevelika. Moj gospodar je vzel vašega brata za upravitelja Susjeda, ki je mastna krava, in vaš brat je ni samo molzel in jemat boljše mleko zase, on jo je molzel tako dolgo, da ji je pritekla kri: — on je goljufal svojega gospodarja.“

Kanonik je zatrepetal, njegov sklonjeni brat pa je klecnil še niže in obupano zastokal.

(Dalje prihodnjič.)

»Orjuna« itd., ampak povedati tega ne smemo, da nas vseh skupaj ne zaporo. Biti klerikalec je lahko, biti naročnik »Jutra« je še lažje, ampak biti avtonomist — ta špas je pa nevaren in ni za vsacega. To je le za najbolj izbrane izvoljence.

Kaj je boljše, »Jutro« ali »Avtonomist«? »Avtonomista« dobite vsak teden samo enkrat na mizo, kakor stalno nedeljsko pečenko, ki ravno zato dobro tekne, ker je na mizi samo ob nedeljah, »Jutro« pa imate lahko na mizi vsak dan kakor star krompir — kaj je torej boljše?

Liberalstvo in klerikalstvo. Razni ljudje pripovedujejo, da vodijo ves boj proti klerikalstvu takozvani prostožidarji ali »frajmavrerji«. Ravno tako pripovedujejo, da dobi tisti prostožidar, ki more pokazati v tem boju kakšne uspehe, kot posebne vrste odlikovanje predpasnik, ki je znak neke višje šarže, kakor je pri orjuncih znak višje šarže bela kučma. Dr. Zerjav, ki vodi pri nas v Sloveniji ves boj proti klerikalstvu, skoro gotovo še nima tistega predpasnika, po njegovih »uspehih« soditi vsaj ne. Ker je pa boj med klerikalstvom in liberalstvom v Sloveniji nam vsem skupaj ravno toliko potreben kakor za mačke sveže korenje, prosimo g. doktorja N., ki je baje veliki mojster prostožidarjev v Ljubljani, naj vendar kupi g. dr. Zerjavu vsaj za božič kakšen star branjevski »firtah«, da bo ta nesreča s svojim liberalstvom in klerikalstvom dal enkrat v deželi mir.

Klerikalen je postal dosedanji »voditelj« JDS v Ljubljani, g. dr. Zerjav. Kakor namreč izvemo, je pri neki večerji trdil g. dr. Zerjav z vso upornostjo, da je dvakrat dve štiri. To isto pa trdi, kakor nam poročajo z druge strani, tudi dr. Korošec. Torej je dr. Zerjav pristen klerikalec. Če bi to ne bil, bi moral trditi, da je dvakrat dve tri ali pa pet! Tako po logiki glavnega klerikalnega glasila »Jutra«.

Glavno vprašanje slovenske politike je še vedno, ali hodi Capov Nata v nedeljo k maši ali ne — ali z drugimi besedami: Ali je dični Capov Nata liberalci ali klerikalec? To velevažno vprašanje bo za politiko slovenskih »inteligentnih« kozlovičev odločilno in merodajno še najmanj 300 let po uničenju tega sveta. Pravo in res glavno vprašanje slovenske politike pa, namreč ali naj bo za Slovence merodajna odločna politika moštva in slovenske samostojnosti ali pa naj še nadalje poskušajo razne stranke v Sloveniji vladati nad drugo s tujo pomočjo, ki si jo naj zagotove s »patriotičnim« valjanjem v prahu pred tujei — to pa presega možgansko sposobnost ogromnega dela slovenske »inteligence«.

Zvišanje uradniških plač. Kakor pripovedujejo »potniki iz Caribroda«... že prihodnji teden.

Še enkrat zvišanje uradniških plač. Za one, ki imajo kaj pameti v glavi, zvišanje plač ni potrebno, ker si poiščejo že sami druge službe. Za one pa, ki imajo nekaj manj pameti v glavi ali pa »jugoslovansko sol« v glavi namesto možganov, pa zvišanje plač tudi ni potrebno, ker taki

ljudje delajo prav radi tudi 24 ur na dan za 5 par.

Lačnim uradnikom priporočamo »Jutro«. Kdor prebere »Jutro« zjutraj na tešče, je cel dan sit.

Klerikalni »Avtonomist« prosi klerikalno »Jutro«, naj v bodoče notice iz »Avtonomista« navaja v celoti ali pa vsaj v pravilnem smislu. Mi smo zapisali namreč v zadnji številki, da imajo tisti državni uradniki, ki še danes tlačanijo po pisarnah, itak nekaj manj pameti, kakor oni, ki so državno službo obešili na klin in si poiskali drugod večji in boljši kos kruha kot ga jim daje država itd. Tako smo zapisali mi, in kar zapišemo mi, to je res in to drži. Menda vendar ni nihče tako trapast, da bi očital n. pr. g. dr. Skabernefu neumnost, ker je iz državne službe izstopil in si našel njegovim sposobnostim in njegovemu znanju tudi primerno plačano mesto? Iz naše tozadevne notice je pa napravilo klerikalno »Jutro« neko drugo notice, napisano z namenom, da ščuje uradnike proti nam in jih vabi na svojo politično stran. Ta trud bi si bilo klerikalno »Jutro« lahko prihranilo. Mi smo bili namreč že pred tremi leti toliko dostojni, da smo javno, v listu svarili uradnike, naj »Avtonomista« ne naročajo, ker jim bo to škodovalo. Klerikalno »Jutro« bo že vedelo, zakaj je bil ta poziv potreben. Zato tudi nimamo naročnikov med uradniki in naš list tudi ni pisan za odvisne uradnike, ampak za neodvisne ljudi, ki ne potrebujejo nobene vladne milosti. Dalje mi nismo nobena politična stranka in zato se nam za uradniške volilne glasove ni treba prav nič potegovati, kakor za nobene glasove ne. Zato je nam popolnoma vseeno, če so uradniki vsi »Jutrovci« ali pa ne. V tem leži ravno naša moč, ker vsakemu lahko povemo v brk, kar mu gre; uradnikom povemo, da ni prav nič sramotno zapustiti državno službo in začeti kakoršenkoli drug posel, da si človek le na pošten način zasluži svoj kruh, mi v teh besedah ne vidimo nikakega zaničevanja, ampak jih smatramo le za moderno naziranje, ki je že mnogo, mnogo let uveljavljen v praksi v vseh deželah, kjer so se že iznebili fevdalnega »Kastengeista«. Pri nas pa je tega duha še jako mnogo in klerikalno »Jutro« bi si pridobilo mnogo več zaslug, če bi pomagalo izbijati ljudem tega duha iz glav kakor pa z bobnanjem na »avstrijantski« boben.

Opozorjamo cenjene čitatelje na današnji oglas Produktivne zadrage kleparjev, kotlarjev itd. Tvrdba se je v svojih novih prostorih zelo povečala ter se je tudi tehnično moderno izpolnila svoj obrat, tako, da danes lahko z vsako inozemsko tvrdko konkurira. Podjetje uživa dober sloves posebno glede njegovih bakrenih izdelkov. Upoštevanja vredna je tudi hitra in točna postrežba.

Vrednost denarja. Zadnje dni je švicarski frank napram dolarju precej padel. Zato se je znižala tudi prava vrednost dinarja. 100 dinarjev stane v Švici 6 frankov in 15 centimov, zaradi padea franka je pa tudi dinar nekaj manj vreden.

Gospodarstvo.

Še nekaj o posledicah novega davčnega zakona.

V zadnji številki smo pisali o posledicah novega davčnega zakona za kmete, obrtnike itd. bolj na splošno. — Dodati pa moramo še nekaj, kar je zlasti za one, ki postanejo »bajtarji« v smislu novega davčnega zakona, jako važno. Važno pa tudi za upnike, bodisi za privatne osebe, bodisi za denarne zavode.

Novi zakon določa, kakor smo povedali že zadnjič, da se »bajtarju« ne sme prodati ne hiša, ne pet oralov zemlje in ne dvoje živinčet in še nekaj malenkosti, tudi če davka ne plača. To »premoženje« torej

ni podvrženo nobeni eksekuciji. Tako veleva zakon.

Jasno je, da vsled te določbe »bajtar tudi nobenega kredita ne more več dobiti. Kdo pa naj posodi, če nima gotovosti, da bo lahko vsaj s pomočjo rubežni prišel zopet do svojega denarja, če dolжник noče plačati dobrovoljno?

Sedaj pa nastane važno vprašanje: **Kako pa je z onimi dolgovi tistih kmetov, ki postanejo sedaj »bajtarji«, ki so bili narejeni še na podlagi starih postav, torej v času, ko sedanji srbski zakon še ni bil »proširjen« na celo državo?**

Po besedilu sedaj veljavnega novega zakona tudi teh dolgov ni treba plačati, če jih kdo noče plačati. Nova postava je v parlamentu sprejeta in danes veljavna, kakšnih »predhodnih odredb« pa, ki bi urejale razmerje med dosedanjimi bajtarji-dolžniki in njihovimi dosedanjimi upniki, nismo našli nikjer! Ako obstoje kje kakšna taka določila, (ki pa nam niso prišla pred oči), je stvar v redu — ako pa jih ni, (kar je zelo verjetno), potem »bajtarjem« že od danes naprej ni treba plačevati več njihovih starih dolgov, ker je eksekutivna prodaja njihovega premoženja po novem, sedaj veljavnem zakonu izključena, kakor je na drugi strani izključen tudi vsak nov kredit za ljudi, ki spadajo pod varstvo novega zakona.

Kakor že rečeno, nam ni znano, ali je vlada že sklenila kakšne »prehodne odredbe«, ki bi urejale to vprašanje, ali pa jih šele namerava skleniti. Jasno pa je, da brez posebne postave, ki bi uredila tudi to vprašanje, proti slovenskemu gospodarstvu prav znaten potres, ker bodo morali številni upniki napraviti preko mnogih svojih terjatev enostavno križ-kraž.

Tako pa se ne bi smelo delati v pravni državi. Mi sicer privoščimo »bajtarju« (Bog nam odpusti grehe in to zaničljivo besedo) vse dobro, toda vse naj bo pridobljeno na pošten način. Če bomo imeli v državi zakonodajo, ki privatno premoženje kar z eno potezo uničuje (in to tudi premoženje, ki ni bilo ravno ukradeno in prisileparjeno, ampak v večini slučajev pošteno pridobljeno), potem zbogom tudi državni kredit!

ZA SLOVENSKE DELAVCE.

Diktatura proletarijata.

Komunistična internacionala ima v svojem programu kot bistveno točko predpisano »diktaturo proletarijata«. Potom nje se ima izvesti razlastitev kapitalistov, kakor tudi splošna odpravitve zasebne lastnine; potom nje se ima ustrahovati buržoazija in zlomiti sleherni upor proti novi oblasti; potom diktature proletarijata se ima izvesti socijalizacija podjetij in uvesti nov, socijalistični družabni red.

Kaj pomeni diktatura? Diktatura pomeni popolno oblast (komando) v rokah ene osebe, ene skupine ljudi, oziroma v danem slučaju nadoblast enega družabnega razreda, t. j. delavskega nad vsemi drugimi stanovi in razredi. Če imam diktaturo v rokah, kratkoma povelpujem in zapovedujem, kar se meni prav zdi ali kar se mi poljubi, drugi ljudje pa so zato tukaj, da me ubogajo in ročno in točno izpolnjujejo moja povelja. Če se kaj obotavljajo, jih prisilim k ubogljivosti s silo, z orožjem, z ječo, z mukami; če se mi poljubi ali prav zdi, jim postrežem z vislicami ali pa s krogeljo.

Diktatur imamo na svetu veliko, skoro v vsaki deželi. V Ameriki komandirajo trusti kapitalistov, ki z denarjem napravijo, kar se jim poljubi. V južni Ameriki in v ostalem španskem svetu zapovedujejo generali, ki z orožjem ukrote neposlušneže. Na Francoskem in v drugih evropskih deželah komandira denar, puška, zakon in ljudska neumnost in pohlevnost, na Balkanu sila, denar, zvižaja. Tudi na Ruskem nepoveljuje delavski razred, ampak komunistična stranka in v njej par sposobnih ljudi. Delavci nimajo, kakor drugod, tudi na Ruskem nobene besede. Oni ostanejo delavci, ki morajo delati, ubogati in prelivati svojo kri, če tako glasi zapoved.

Kako pa pride človek, skupina ljudi ali stranka do diktature, do komande? Samo s silo in s silo in nasiljem se obdrži. Kdor ima večjo silo, ga prevrne in stopi na njegovo mesto. Z oboroženo in denarno silo so prišli na površje kapitalisti, rdeča armada, dobro hranjena in pošteno plačana, drži pokonec Lenina in Trockega. Delavstvo pa strada, gara

Vse postopanje vlade v tem oziru nam kaže, s kakšno neverjetno brezglavostjo delajo v Belgradu nove postave. Nihče ne pomisli na posledice, ampak kar vzemi v roko kakšen star srbski zakon; ga »proširi« na celo državo in kolobocija je gotova! Če v kakšni kuharski šoli mlade punce kakšno jed zapacajo, jo vsaj psi požro — zakonodaja v veliki državi je pa nekaj drugega kakor navadna kuharska šola!

Tudi te vrste zakonodaja ni samo posledica nesrečnega centralizma, ampak tudi posledica znanih lepih dni še lepšega 1. 1918., ko se je vse odločilo brez vednosti in volje ljudstva.

Blagor Švicarjem, ki vedo, kaj je referendum, ali plebiscit ali ljudsko glasovanje!

Čevlji z znamko „Peko“ domačih tovarov Peter Kozina & Ko. so priznано najboljši in najcenejši. — Dobite jih povsod. Glavna zaloga: Ljubljana, Bregštev. 20, na drobno Aleksandrova cesta št. 1.

TRBOVELJSKI PREMOG IN DRVA

ima stalno v zalogi vsako množino.

Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

in uboga tako v Ameriki kot na Ruskem. Kdor preveč godrnja, joj! Po njem je!

Diktature proletarijata ni nikjer. Vlade delavnega ljudstva ni za enkrat še pod božjim solncem. Povsod ima komando bajonet, denar in pa sposobnost ravnati z bajonetom in denarjem.

Ljudstvo nima od nobene diktature posameznih oseb ali strank, kot so danes, ničesar dobrega. Vse ostane pri starem, samo gospodar je drugi. Danes te suje in dere eden, jutri te bo drugi.

Na Ruskem vlada v »imenu proletarijata« nekaj oseb, na Angleškem pa poveljuje v »imenu ljudstva« denarni žakelj. In na Angleškem delavci boljše živijo kot na Ruskem. Kako to? Zato, ker so angleški delavci bolj izobraženi kot ruski. V izobrazbi je luč in luč razsvetljuje pot v temi. Angleški delavec si ne pusti vsega dopasti, ker boljše vidi in je bolj zaveden kot ruski. Zato tudi skup drži. Vendar tudi on še ni tam, kjer bi moral biti, drugače ne bi bil kapital na vrhu, ampak delavec. Marks je rekel, da pričakuje delavsko revolucijo najprej na Angleškem, o revoluciji v Rusiji se mu še sanjalo ni. Zakaj?

Ali je torej delavec obsojen, da ostane večni suženj? Ni! Je pot iz teme sužnosti v luč svobode in boljšega življenja. Imenuje se: **izobrazba in sloga!** Z izobrazbo bo postalo delavstvo kos kapitalistu in mu bo izvilo iz rok puške, kanone in denarni žakelj. Pridobilo si bo boljše socijalne pravice, večji in močnejši čut solidarnosti, pričelalo se bo, da ne sme en delovni stan težiti za komando nad drugimi, ampak da morajo delavci, kmetje in inteligenca iskati rešitve v skupnem nastopu, če hočejo res kaj doseči.

Ko pridejo vsi delavni stanovi do tega prepričanja, se bo začela resnična socijalna revolucija, prišlo bo do vlade delovnega ljudstva. Dokler pa te zavesti ni, je vsaka revolucija le politična, ki pripelje na površje nove stranke in nove ljudi, ki dobro jedo in pijejo, pa naj se pišejo Pašić ali Trocki; ljudstvo pa gara in jih redi.

Če hoče slovensko delavstvo pri-
ti naprej, se mora **najprej med seboj**
zadiniti. Odpraviti mora vse sedanje
strančice, kjer se »delavski vodite-
lji« samo med seboj prerivajo za ko-
rita in za čast. Ustanoviti mora novo
organizacijo, ki bo lahko združevala
vse delavne stanove in bo uživala
njihovo zaupanje. Zakaj so današnje
delavske stranke tako slabe, da jih
še pes ne povoha? Zato, ker se prek-
ljajo med seboj, kriče o diktaturi
proletarijata (pravzaprav komandi

par vsiljenec) in »čistijo« in čisti-
jo... Kapital se smeja v pest in se
organizira, delavec pa strada, trpi
in sanja o diktaturi proletarijata,
oziroma o svetih nebesih...

Zatorej pamet v roke! Proč s sa-
njami in s sleparijami! V slogi in
izobrazbi je rešitev! Število delav-
nega ljudstva je porok, da ne more
večno komandirati peščica ljudi, ki
imajo denar, silo in pamet. **Izobrazba**
pa bo delavnemu ljudstvu razsvetli-
la pot do zmage.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANI-
ZACIJA SLOV. AVTONOMISTOV.
Odgovorni urednik Jože Petrič.
Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani

Nova knjiga!

V Blasnikovi tiskarni je izšla knjiga:

Dr. Dragotin Lončar

Politika in zgodovina,

ki obsega na 150 straneh pet oddelkov:
A. Življenjepisi (Masaryk, Krek, Mahnič,
Sveteč, Susteršič in Tavčar), B. Za Ju-
goslavijo, C. O ustavi v Jugoslaviji,
D. O socializmu in komunizmu, E. O
slovenski politiki (Zakaj smo izgubili
Koroško in Primorsko). Slovenci ku-
pujte in čitajte! Cena Din 30.—. Po
pošti Din 30/60.

Knjigarne in prodajalci popust.

Popolnoma varno
naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

X. Z. Z. O. Z.

sedaj poleg nunske cerkve
po leti 1. 1923 v svoji lastni pa-
lači ob Miklošičevi cesti poleg
hotela „Union“.

Hranilne vloge se obrestujejo
po 6% brez odbitka rent-
nega in invalidskega davka.
Vloge v tekočem računu se
obrestujejo po 5 1/2%.

Hranilne vloge vezane na
dobo pol leta po 6 1/2%.

Večji vezani zneski se obre-
stujejo po dogovoru.

Jezus roma

10 priprostitih pesmi k blagoslovljenju
križa, kapele, k poroki in pogrebu.
Razpošilja v avgustu t. l.

organist ROZMAN, VELIKA NEDELJA.
Cena za Slovenijo 10 Din za 1 izvod
v Ameriko 1 dolar za 5 izvodov.

Jermena

za cepe in za čevlje, kože, biče, bičev-
nike, razne krtače, čevljarstvo prejo in
papirnatih vrečice nudi po najnižjih
cenah

OSVALD DOBEIC,
Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Ivan Pakiž

Ljubljana, Stari trg 20.
Velika zaloga stenskih ur
in budilk, svetovno znane
tovarne „Junghans“.
Vsakovrstne precizne švi-
carske žepne ure, izbira
zlatnine, srebrnine in je-
dilnega pribora.

Teodor Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 8

se priporoča cenj. občinstvu za
izvrševanje vseh

**kleparskih in vo-
dovodnih instal-
acijskih del kakor
tudi za pokrivanje
streh.**

Vsa stavbinska in kleparska dela
v priznani solidni izvršitvi. Pro-
račun brezplačno in poštne pro-
sto. Popravila točno in po najnižji
dnevni ceni. Ambalaža in pločevine.

Prodajam

po zmernih cenah razne predmete kakor:
železna vrtna uvozna vrata v velikosti
3'00 X 1'80 dvokrilna; Prenosljiv in v vsaki
sobi uporaben kopalni aparat za parno in
vročeizračno kopal s pečko-petrolejko; hišni
telefon s tremi govornicami; razne znan-
stvene knjige: Wel'all und Menschen,
Brehm's Tierleben, ilustrovano svetovno
zgodovino in drugo. Ogleda se lahko ob
vsakem času na Poti v Rožno dolino št. 40

Viktor Šober

Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 4.

Trgovina špecerijskega blaga,
moke, žganja i. t. d. Cene nizke,
postrežba točna.

Kupujem vsakovrstne deželne pridelke.

Mesečno sobo

išče soliden zakonski par
brez otrok. Ponudbe poslati

g. **Hinko Sevar-ju**

Stari trg št. 34

Minka Horvat

Stari trg št. 21.

priporoča po nizkih cenah svojo
zalogo **damskih slamnikov**
in **klobukov**.

Berite

ravnokar izišlo brošuro „Jugo-
sloveni, Slovani in
Jugoslavlani“, ki je naj-
boljši politično-kulturni spis, kar jih je
bilo napisanih po vojni. Naroča se pri
upravi našega lista. Cena Din 5.—,
s poštnino 25 para več.

V Bohinj!

V najlepši legi ob Bohinjskem jezeru
se nahaja **hotel Sv. Duh** s 30
opremljenimi sobami in novo vpeljano
električno razsvetljavo v sobah. Čolni
in kopalnice na razpolago. Izvrstna kuhinja. Postrežba točna in so-
lidna. Cene zmerne.

Za mnogoštevilčen obisk se priporoča

Feliks Seljak, hotelir.

Nogavice

vezenino, sukanec Trident in veriga,
naramnice, D. M. C. prejca jedilno
orodje, žlice, vilice, nože, glavnike itd.
priporoča veletrgovina

OSVALD DOBEIC, Ljubljana,
Sv. Jakoba trg 9.

Čistilo

(krema) kakor Ilirija, Jadran, C. in
M. Cipulin, ličilo, mast za usnje, črnilo,
olje za šivalne stroje, pečatni vosek,
dišeče milo kupite najceneje pri

OSVALD DOBEIC, Ljubljana,
Sv. Jakoba trg 9.

„Des“ - flauta

dobro ohranjena se ugodno
proda. Vprašati je v trgovini

Stari trg št. 34.

Antikvarijat, knjigarna

HINKO SEVAR

Ljubljana, Stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh
jezikih po ugodnih cenah.

Vežan „Avtonomist“

iz leta 1922. se prodaja. Cena Din 90.—.
Dobi se v upravi. Tam se dobe tudi

„Novi zapiski“

letnik 1922. Nevezan izvod Din 25.—.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 6 (tik za franč. cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekočem računu od 1. januarja 1923 po

5%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je
največja slovenska posojilnica in je
imela koncem decembra 1921 **nad**
110 milijonov kron hranilnih vlog
in nad 1,100.000 kron rezervnih
zakladov. — Posojila se dovoljujejo
na osebni kredit (proti menici), na hi-
poteke in v tekočem računu.

Raznovrstna kleparska, vodovodno inštala-
cijska in kotlarska dela izvršuje najhitreje
in zanesljivo po konkurenčnih cenah

Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev in kotlarjev

v LJUBLJANI, Kolodvorska ulica št. 18.

